

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' TSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG' KÉ-
GYELMEVEL.

Indúlt Bétsből Május' 22-dikénn. 1798.

Ö r o s z B i r o d a l o m.

Az utolsó Lengyel Király' emlékezetére egy igen pompás halotti sír-halom készítették, és az Orosz Császár' rendelése szerént a' következő szavak metzettetnek reá: — „

„Stanislaus Augustus, Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae. Insigne Documentum Utriusque Fortunae. Prosperam Sapienter, Adversam Fortiter Tulit. Obiit... Paulus I. Autocrator & Imperator Totius Russiae Amico Hospiti Posuit. „

Orosz Gyalog Generál *Lemaschov*, olyan engedelem mellett, hogy a' lárma-ruhát viselhesse, hivatalából el-botsáttatott.

H e l v é t z i a.

Némely Irók, a' kik a' Frantzia seregeknek a' kitsiny Helvétus Kántonokkal való tsatázásait, a' Berna körül eleinten folyt batáliákhoz képeest, a' Helvétziai Szomorú Játék' második Actusának nevezik, a' Frantziák' vesztésit ebben, 4000, a' kitsiny Kántonok' vesztésit pedig, 700 emberekre számlálják. — Igaz az tsak ugyan, hogy Helvétziának ezen kitsiny számból álló réfze, kétségben eséshez hasonló vitézséggel védelmezte néhány napokig magát, hanem végezetre ez is engedni kéntelenítettett lépésenként, rész szerént a' nagyobb erőnek, rész szerént a' mesterséges ellenségnek, 's-az ő pártos vezetőknek. —

Mérgesen folyt tsak ugyan ez a' tsata néhány napok alatt. Magok a' Frantzia levelek írják, hogy April. 26-dikán, a' mikor 3000 Helvétusok egyetlen-egy ágyuval a' Frantzia tábor jobb szárnyának egy Batalionnyára dél-tájban reá ütöttek volna, az ő első ágyu-lövészekre 30 Frantzia esett-el, és sebet sokkal többek kaptak; a' tsata estvéli 8 oráig tartott, a' mely idő alatt a' Frantzia Batalion háromszor adott hátat; míg végezetre vagy két más Frantzia Batalionok is segítségül elő-érkezhvén, a' Helvétusok körül-kerítették, és 350 embereiknek 's-minden bágázsiá-

joknak ott hagyásával, távoztak el a' tsatázó me-
zöről. Az egy ágyu is az ellenség' prédája lett.
A' nagyobb ereje a' Frantzia tábornak, Zug és
Schwycz felé dolgozott; Május 1-ső napján foly-
tak a' heves vér-ontások, a'-nélkül mindazáltal,
hogy ennyi verekedések után is, egyik, erőseb-
ben meg-verte volna a' másikat, mint ez ötet. —

Ekkor tályban Május' 2-dikán történt, hogy
a' Gen. Schauenburg' táborának második csoportja
Uczelen keresztül utat keresett és talált magának
a' Schwyczi Kántonban lévő Mária Einsidel nevű
igen régi és gazdag Bútsu-járó helyre, és oda
2-dikban több rend-béli véres özfize-tsapások után
bé is ruckólt. — Mint némely onnét jött leve-
lek írják, az ott talált gazdagságot is a' magok'
zsák mányokká tették, a' Frantziák.

Olyan szerentsések voltak a' Helvétusok tsak
ugyan, hogy egy 6000 fejből álló Frantzia tso-
portot, Gen. Schauenburgnak egy fíjával együtt,
a' ki ezen csoportot vezérelte, körül kerítették,
és a' többihez menő útját el-vágták.

Igy folytak a' körülállások, a' mikor vé-
gezetre Schwycz és Glaris magokat a' Capitulatzió-
ra a' következő fel-tételek alatt reá vették, t. i:
— „A' mi őket illeti, ők az ujj Helvétziai Consti-
tutziót bé-fogadják: hanem a' Frantzia seregek ö
tőlők semmi Contributziót ne kívánjanak, és kö-
zöttök semmi Requisitziókat ne tegyenek. A'

Frantzia seregek az ő mostani fekvéseikben maradjanak-meg ugyan ezen Capitulátnak ratifikáltatódásáig: hanem mihelyest ez ratifikaltatott, a' Frantzia seregek a' nevezett két Kántonok' határjairól azonnal útazzanak-el, és 12 órák alatt 4 mértföldre távoznak az ő határjoktól., —

Ezt a' Capitulálást, leg alább a' fontosabb körülállásokra nézve a' későbbi levelek is egészben bizonyosnak írják lenni. — Az ólta már Gen. Schauenburg is visszafra érkezett a' maga Gen. Stáb-jával együtt Zürichbe. — Nem csak Schwycz és Glaris találtak pedig ily körülállások között szükségesnek lenni a' reájok tudatott ujj Constitu-tziónak el-fogadását, hanem már Május' 6-dikán a' St. Galliak, 's-a' Thurgau és Toggenburgi Kö-zönségeknek sok részei is, ugyan annak el-foga-dására, reá vették vólt magokat. — Mitsoda fel-tételek alatt, még nem olvastuk. — Nem el-felej-teni való meg-jegyzés azonban, hogy a' Frantziák már Zúgban quártélyoztak, mikor a' Zugiak a' Constitutziót el-fogadták. — Némely helyek sok kárt vallottak az ellent-állás miatt. *Baech* és *Wol-lerau* nevü helységekben, csak a' meg-ölettettek ma-radtak otthon. —

A' Luzerni Pápa-Nuntzius, azzal vádoltatván, hogy ezen kitsiny Kántonok' ellent-állásának táplálója lett vólna, a' Gen. Schauenburg' rendeléséből fogságra tétetett.

Egy mind ezeknél későbbi levélnek végénn olvassuk, hogy az *Einsideli* kintsnek nagy része

tsak ugyan bátorságos helyre hordattatott vólt onnét már akkor, mikor a' Frantziák oda bé-ér-keztek, sőt a' Papok is, néhány keveseket ki-vé-ve, mind el-szaladtak vólt onnét: hanem igaz az ez szerént a' levél szerént is, hogy azt, a' mit ott találtak a' Frantziák, fel-prédálták, és a' Pa-pok az országból számkivettettek. — Továbbá, mint-hogy ez a' dolog, mint a' mi ellenkezik a' Frantziák' biztatásaikkal, némelyeknek erőssen szemeikbe kezdett vólt tűnni: erre nézve egy Ki-nyilatkoztatást adott-ki Gen. Schauenburg, a' melyben úgy írja-le az Einsideli Klastrom-béli Papokat, mint a' Frantzia Respublikának ki-nyi-latkoztatott ellenségeit.

Sokáig bizontalan vólt, hogy ezen-túl hól fogna lenni a' Helvétziai Nemzeti Kép-viselők' Gyülésének és a' Directoriumnak lakó-helye, a' mely eddig tsak provisoriè vólt Arauban. Hanem közelébről voxolás alá vétettetvén a' dolog, a' voxoknak többsége által ujjanton azt határozták a' Kép-viselők, hogy továbbá is Arauban marad-jon az ő lak-helyek.

A' Helvétusok egy időtske-ólta éppen olyan észkezközökkel kezdettek élni Anglia ellen, mint a' milyennel az Anglusok élnek ellenek az ólta, hogy a' Frantziákat Helvétzában tudják lenni. Az Angliai Országló szék t. i. olyan rendelést tétetett nem régen közönségesse, hogy Angliából leg kis-sebbet se fizessen senki a' Helvetusoknak, ha tar-tozik is nékiek. Ilyen réndélést tett 'hát közeléb-

ről a' Helvétziai Directorium is mind azokra a' summákra nézve, a' melyeket a' Helvétusok tartoznának fizetni az Anglusoknak. — Már most az forog kérdésben, hogy valyon Anglia tartozok-e' többel Helvétziának? vagy Helvétzia Angliának?

Á n g l i a.

A' Bánkó' Igazgatói 300 Iró-Deákjaikat öltöztették feyverbe a' Bánkó-Ház' oltalmazása végett. Egy népes társaság sins Londonban olyan, a' mely hasonló eszközöknek elő-vételét elmulatná, — Hasonló tzelra való özfze-fzövetkezést formáltanak az Oxfordi Uniyersitás' Fejei, Profefzorai, és Ifjai is. —

Minden ember, a' ki Angliában magához valamely idegent bé-fogad; annak nevét azonnal bé-jelenteni tartozik, 1000 Forint birság alatt.

Hallatik, hogy az Angliai partok mellé közélébről egy Orosz hajós sereg fogna meg-érkezni, a' mely egy 12 vagy 15 ezer fegyveresekből álló sereget hoz magával ide. Mitsoda-féle expeditzióra? ez még titok.

A' Chatami hajós-műhelyben is oly nagyok minden tengeri szükséges készületek, a' milyeneknek azokat ilyen környülállások között tsak képzelni lehet. Az Arbotz-fák, vitorla-kötelek, és

egyéb e'-félék le irhatatlanok a' magazinumokban. A' leg nagyobikban ezen Chatami magazinumok közzül: melynek 660 láb a' hosszúsága, 's-a' melynek talám egész Európában nincsen párja, nem tsak hogy bővséggel hevernek kézzen minden ten-geri készületek, hanem ennek felette mindenek oly jó rendel külön-külön rakásokba valogáttatva vagy-
 nal együtt: hogy, ha a' szükség kívánádjá, azon-
 nak kéz-ügyben találtatik minden, a' mi kell, a'
 mely jó rend, erősen könnyüvé szokta tenni a' nagy
 foglalatoságokat; ez a' lelke minden nagy dol-
 goknak. Egy más 206 lábnyi hosszúságu magazinum
 a' leg nagyobb vitorla-kötéltől fogva a' leg kis-
 sebb tsonakhoz kívántató kötéllal van tele-tömve,
 Ugyan tsak ott Chatamnál 25 fuvók fujják 25 ko-
 hókban szüntelenül a' tüzet, mellyeknek műhelye-
 ikenn a' leg kisebb vasmatskáktól fogva az öt
 Tonnásokig minden nemü vasmatskák kovátsol-
 tatnak. Egy Kötél-verő is vagy on ugyan ott, a'
 melynek hosszúsága 1140 lábnyi, és itt olyan vas-
 tagságu kötelek készítettnek, hogy 21 czolnyi (iz-
 nyi) araszának kellene lenni annak az embernek,
 a' ki egy ilyen kötelet kereftül markolhatna.

Mostanság vagy három nevezetes Frantzia ha-
 jókat fogtanak-el az Anglus hajók. Kettőjek ké-
 olyan ujj, Frantzia préda hajók, a' melyek tsak most
 eveztek vólt leg, előbb ki a' tengerre. A' nevek
Eugenie és *Audacieux*; az 18, ez 20 ágyus. *Mag-
 nanime* nevü Anglus Frégát az *Irlandus* partok mel-
 lett fogta-el őket. Az ő készületeknek derék mód-

ját, és rézzel való fedettetések mellett is az ő bámulásra méltó sebes evezéseket magasztalják az Anglusok, a' kik által el-fogattattak. Az egyiket 23, a' másikat pedig 18 óráig, az első 200, a' másikat pedig 118 mértföldnyire kergette az Anglus Frégát, míg bé-érhetie, —

A' harmadik el-fogattatott Frantzia hajó, ezeknél még nagyobb hiltoria; azért, hogy e' egy 74 ágyus Linea hajó; és az el-fogattatás temérdek vér-ontással történt. Ez l'Orientből Be-érkezni akart evezni. Utjában egy Anglus hadi-hajó csoport közzé talált akadni; körül vétetett. A viaskodás és ver-ontás sokáig tartott. Temérdek Frantzia vér omlott-ki, azért, hogy a' Frantziák a' vakmerőségig telyes bátorsággal védelmezétek magokat. Az ő el-estjeik' és sebeseik' száma 2000-ra telt. Az Anglus hajónak neve, a' mely ezen Frantzia hajót el-fogta, Márs. A' Kapitánya Hood Sándor volt, az öreg Hood Admirálnak valami Unoka-ötse. Egy özvegyet és öt árvákat hagyott maga után. Meg-sebésedése után, élt még halála' orájáig annyit, hogy egy rövid Testamentomot készített. A' Frantziáknak mind Fő, mind Másod Kapitányaik el-estek. Az ő hajójok' neve Herkules; ez is olyan ujj volt, hogy most evezett leg előbb a' tengerenn,

Az Anglusok leg kisebbet sem kezdenek hinni a' Frantziák' Egyiptomba való készületeiknek. Az mind csak palást (igy szollanak az Anglus le-

velek); Anglia ellen tzelez minden igyekezete a' Frantziáknak. Hogy Toulonnál telzik leg nagyobb kélzuleteiket, azt azért tselekezik, mint-hogy csak némü-némü reménegek is onnét lehet a' meg- lehetős ki-evezésre; tudván azt, hogy, ha Lord *St. Vincent* Cadix elöll el-mozdulánd, a' Spanyol hajós sereg azonnal ki-evez Cadixból, és az Anglus hajós sereget hátulról meg-támodván, magát a' Frantzia hajós sereggel egyesíteni fogja. Ha egy- izer egyesülhettek ezek: az utánn el-mehetnek Eresthez is. — Egy szóval nem lehet a' Frantziák' Touloni kélzuleteikről hitelesebben itélni, mint ha azt tartja az ember, hogy ők a' Nap-nyugoti Irlándiai partokhoz tzeleznak, a' hova a' Touloni kikötő-hely mellöll (ha t. i. a' Szerentse a' szár- nyainn vízi őket) 10 napok alatt el-érkezhetnek. „ — Dixit,

Sberidannál alig vólt tüzesebb tagja az Antimi- nisterialis résznek, a' ki tudni-illik a' Ministerium- nak minden lépéseit ótsárlotta, 's karosoknak len- ni tartotta; még is már most, látván hazajá dol- gainak kétséges ki menetelét, olly hatalmas ora- tziot mondott az alsó Parlamentumnak Aprilis 24- dikén tartott gyűlésében, melyet nagy részint még Pitt is helybe hagyott: — „

„Azt kívánnya, úgymond *Sberidán*, a' mi Con- stitutionknak a' természete, hogy a' veszedelmes időkben, szabadságunknak, 's javainknak védel- mezésekre, az Orzágnak egész erejét ki állithas- sa a' Király. Tehát, mindent, a' mi a' boszszú-

állást kívánó, 's bennünket végső veszedelemmel fenyegető ellenségnek meg akadályoztatására tze-
 loz; én jóvá hagyok. Igaz dolog, hogy eleinte
 én is pártját fogtam a' Frantzia Szabadtságnak és
 Respublikának, de az még akkor nem volt az, a'
 mié lett. Még akkor is, ha történetből újobban fel
 ál itatna ottan a' Monarchia, mint fel állítatott va-
 la II. *Károly* Király alatt N. Britanniában, meg
 nem változtatná Frantzia Ország mostani kíván-
 ságait, még akkor is a' Rénus vizét kívanná Or-
 szágának határjává tenni, akkor is tutorsága alatt
 kívanná Hollandiát meg tartani, akkor sem bo-
 tsájtaná ki kezei közül Flandriai és Olasz Országi
 keresményeit, akkor is igyekezne bennünket a'
 tengeren való uraságunktól meg fosztani. — Ang-
 lusok! utolsó tsepp véretekig viaskodjatok az illy
 ellenség ellen! Nagyobb ditsiretet nem adhatunk
Bonaparténak, mint ha kélzen tartjuk magunkat az
 ő el fogadására, és ha szinte nem gyöznénk is,
 de még is meg ne útállyon bennünket az ellenség.
 — A' régi *Róma* és *Sparta*, egyedül a' ditsőségért
 hadakozott a' maga kegyes korában; elég ditsősé-
 get szerzett a' mi ellenségünk magának, és még
 sem akar a' hadakozástól meg szünni. Az ő anya-
 városok még most is a' szép mesterségeknak mű-
 helye, és a' világi minden mestereknék az osko-
 lája, mivel minden meg hódoltatott tartományok-
 ból oda hordják a' hajdani festőknek és képfara-
 goknak remek munkáit. Akármint igirjék ők a'
 szegényeknek és a' kúnyhókban lakozóknak a' sza-
 badtságot, ők ezekkel kevesét gondolnak, hanem

inkább N. Britannianak hadakozó hajóira, kintseire, és manufacturáira fenik fogaikat. Ennek az Országnek szívét és velőjét akarják magokévé tenni. Melly kevés valóságos szabadsággal birjanak önnön magok is, elegendőképen meg mutatják azon erőszaktételek, a' mellyekkel respublikájokat fenn tartani kéntelenítettnek. Hát ugyan mostanra halasztották e' az igaz és valóságos szabadságot, hogy azzal Angliát meg ajándékozzák? Tsupán bozfszúállásból kivannák ellenünk hadakozni, és ök ezt magok is önként meg vallyák, 's nagyon ditsirem e' nyomban való egyenes szívűséget. Hanem miként kell ezen bozfszúállást el távoztatni? Az által, hogy mi mind nyajan egy szívvé és lélekké legyünk, és mindnyájan gyűljünk öszve *Constitutióknak zászlója* alatt. — Szükség, mindennek a' fegyverben gyakoroltatni, akár manufacturista, akár serföző, akár kézmives, akár livrés inas legyen, a' ki tsupa paradébol a' kotsi bakján szokott állani, az abban ülő Lordal egyetemben. Reményilem, hogy a' veszedelem végső szempillantásában, egyetlen egy tesörző kompánia sem fog *Londonban* maradni, hanem inkább ay ellenség ellen menni, és hogy a' Király is kész léfzen magát az önként fegyvert fogó polgári katonák hívségére bizni. Lehetetlen, hogy az ellenség keze, és a' mi felénkségünk halált és végső romlást okozanak hazánknak. Egyedül attól lehet tartani, hogy, ha a' mi költségünknek kútfejei ki száradnak, vagy ha mind tovább tovább halogatja az ellenség ellenünk való jövetelét, és semmi igalsá-

gos fel tételek mellett békefséget kötni nem akár velünk, magunk meg ne emézfzfük magunkat; hanem az ellenség is hitelse el magával, hogy, ha bennünket a' ketségbe esésig üldöz, mi is oly nagy és vad haramják lehetünk mind a' fzarazon, mind a' vizen, mint a' minémü ő maga. Ambár mindennek szivesen kelletik is a' békefséget kívánni: mindazáltal semmi békefséges alkudozásba nem kell azon Frantzia ármádiával botsátkozni, a' mellynek talán az Angliai földre való ki szállásra szolgálni fog a' vak szerentse, ezen esetra nem békékefségre lépünk, hanem egész erőnk a' diadalomnak eszközlésére kell minékünk forditanunk. Különben meg gyözetetteknek keliene magunkat vallanunk, mellynek a' mi tengeri erőnk meg erőtlentése és semmivé tétele lenne a' következése. Meg vallom, hogy én politicus ellensége vagyok a' Ministernek, mivel személyesen senkit sem gyűlölök, és mindenkor ellensége leszek azon alkotmánynak, a' melly szerént ő a' Status dolgait kormányozza; de igen semmirekellő ember vólnék én, ha most, a' midön minden jó hazafitól azt kívánny a' Haza, hogy tenger partjainktól el távoztassuk az ellenséget, ötöt gyamolítani nem kívánnám 's. a' t.,,

Hertzeg *Bedford* is, az antiministerielis résznek első feje, egészlen meg változtatta előbbi gondolkozása módját, és magához hivatván nem régiben, testi lelki barátját *Fox* Uret, így szóllott nékie: „Idefe vagyon, *ügymond*, hogy minden részre való hajlásról le mondjunk, és egyedül Ha-

zánk védelmezésére fordítsuk gondolatjainkat. Mert hogyha szolgálni fog a' hadi szerentse a' Frantziáknak ellenünk való fel tételekben, nékem is el kellene javaimat veztenem 's. a. t.,,

N. é m e t O r s z á g.

Béts: — A' Cisálpiniaí Respublikától a' Császári Királyi Udvarhoz rendeltetett Követ Hazafi *Mareschalchi*, a' folyó Majus' 17-dikénn estve, Rastadtból minden késérőivel együtt ide Bétsbe megérkezet. ,,

Rastadt: — ,,

„A' Frantzia Követség által a' békeiség' dolgánn tétetett utóbbi ki-nyilatkoztatást olyannak találta a' Birodalmi Deputatzió, hogy azt a' Birodalmi Diéta' elibe Régensburgba küldeni szükséges vólna: melyre nézve, hogy oda küldje, meg-hatarozta.

„A' Frantzia seregek egy időtől fogva ujjanton concentrálodni szemléttetnek a' Rénus alsó mejjékénn, mind a' bal mind a' jobb partonn. Hallatik az is, hogy az eddig Máintzi tábor nevet viselt Frantzia seregek, most már Secularisations-tábornak fognának neveztetni. — A' mi az ő Alsó Rénusnál való centralódásokat illeti, nem tsak az, hogy a' tulsó Rénusiak a' Rénus' vizéhez küzelébb gyűlnek, henem a' melyek eddig a' Renuson innét, Friedberg', Butzbach' vidékeinn feküdtek, ezek is a' *Labnhoz* és a' Rénushoz küzelébb vették magokat.

Külső dolgokra ügyelő Cs. Királyi Minister Gróf Cobenzel, Majus' II-dikénn Rastadtba vizs-
fza érkezett.

F r a n t z i a O r f z á g.

Közelébről azt irták Párisból, hogy már most *effectivè*, az az talám szemmel látható-képpen, el-
útazott *Bonaparte* Toulonhoz. — Hanem, mint-hogy
10 napok előtt azt irta vólt a' Redacteur, hogy
senki nek másnak ne hidjünk (ha mindjár Histo-
ria-Iró vólna is más) hanem tsak néki higyjük
azt el, hogy Bonapárte minden oránn Rastadtba
fogja venni magát — most ez szerént, nem tud-
hatjuk, mit higyjünk? Talám leg jobb lenne sem-
mit nem hionünk; kivált ha semmi hafznunk sints
belölle. — Annyi igaz, hogy ha Bonaparte ak-
kor, mikor a' Redacteur irta, útját kevés napok
alatt Rastadt felé vette vólna: eddig Rastadtban
vólna, és oda-erkezését eddig minden felé meg irt-
ták vólna. — Vagy talám, ha már azt irták felölle,
hogy ott vagyon bizonyoson; még is nem lehet-
ne el-hinni, hogy *effectivè* ott vagyon. Nem rég' tör-
tént (az ólta t. i. hogy a' Congres Rastadtban foly)
hogy egy olyan hiteles Ujjság-Iró közöttünk, a' ki a'
Dodonai Oraculumot is Fuschernek tartja magá-
hoz képeest, azt irta vólt egyszer, hogy: *Bonaparte*
ezen-'s-ezen a' naponn bizonyoson vizsfa érkezett
Párisból Rastadtba. — Az ólta még is mind érkezik.

Sir Sidney Smith, az az esmeretes Anglus hajós
Kapitány, a' ki, mint hadi fogoly már régen Pá-
risban a' *Temple* epületben ült, közelébről egy
fegyveres tsoport által ki-lopattatott onnét.

M a g y a r O r f z a g.

Ungb Vármegyéből Május 5 ikén. Az Ungvári Reformatus. Gyülekezet' mostani Prédikátora Tiszt. Póts András Ur, a' múlt esztendőben fel ült Nemes Sereg' ujjonnan-készült zászlójára, néhány Érd. Urak' kérésére, két Chronostichont készített, melly mind a' kettő igen szép lévén, meg nem egyezhetett a' nevezett T. Vármegye, melyik varrattassék a' zászlóra, végre abban állapotának meg, hogy mind a' kettő meg érdemli az emlékezetben való hagyattatást, a' minthogy úgy is lön.

A' Chronostichonok ezek: *iversity Library Cluj*
 sVrgIt ab Vngh hVnnVs patriae regIQVe fIDe-
 Lis,

naM tetrICo gaLLVs VIBrat ab ense IVbar.

Másik.

sVrgIt ab Vngh hVnnVs, gaLLIs properantI-
 bVs arMa,

paX regno, regI, regnICoLIsqVe reDi.

▲ *reménylett békeség' el-következésével ezeket írta:*

DetonVIt Mars, aVrea paX Iterata reLVXIt,
 nVnC sIt honos, grates sInt tIbI sanCta trIas.

Másik.

gLorIa sIt sanCtae trIadDI, pax faVsta reVIXIt,
 laete petIt patrIos hVngara tVrMa Lares.

T u d ó s i t á s.

Kiadtam e' következő tzimü munkát: *De Cal-
 cilo Hexapeda, ejusque partium, in duodecimias subdivisa-*

rum. rum quadrato rum Cábico compendiofo. In Úsum Auditorum fuorum, dum in Lyceo Episcopali Magno Varadiensi Publico Mathesim prælegeret, conscripsit, nunc vero Juris publici fecit, Stephanus Káts AA. LL. et Phylos. Doctor, Diæcesis Magno-Varadiensis Presbyter. Budæ, Typis Regiæ Universitatis. 1798. Mivel a' Bétsi Magyar Újságoknak érdemes írói, minden kifogás nélkül, tetézve elejétül fogva megfeleltek a' Háza' várakozásának, egész bizodalommal vagyok, hogy kérésemre ezen egész tudósításomat újságjokba fogják iktatni. A' munkának árra, két réz táblákkal, köttellen 20 kr. Találtatik Budán Dűpold Úr Könyvárros' boltyában, a' paráde piartzon, a' várban. Pesten kifs István Úr könyvkötő és árrós boltyában a' T. PP. Piáristák háza alatt. A' kik pedig meszszzebrül megakarják szerezni, hozám utaséttsák leveleiket, de *francozva: deponantur apud Dominum Stephanum Kifs, Pestini.* De az általtételért való Költséget magamra nem válalom, azért több darabokban bizonyos helyre szükség volna az általtételt rendelni. Mert én más könyvárrosokkal nem akarok bajlódni, méglen egy nemzeti hiteles könyv áruló bolt nem álléttatik fel, hogy így a' tudományok, és mesterségek könyebben terjedhessenek. Budán 13-dik Májusban 1798-éft.

Káts Istvan.